

МАТЕМАТИКА FANINI O'QITISHNI TAKOMILLASHTIRISH VA O'QITISH

Sadulloeva Malohat Hikmatullo qizi
Uchquduq tuman kasb-hunar maktabi
Matematika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonida matematika fanini takomillashtirish va o'qitish, matematikani o'qitishda texnik vosita va ko'rgazmali qurollardan foydalanish malakalarini shakllantirish, o'quvchilarda matematik tafakkurni va matematik madaniyatni rivojlantirish haqida atroflicha fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: matematika, matematik qonuniyat, matematik tafakkur, o'qitish usullari.

Kirish:

Matematik ongni bog'cha, maktabning ilk davridan rivojlantirish darkor. Matematika fani hamma aniq fanlarga asosdir. Bu fanni bilgan bola aqlli, keng tafakkurli bo'lib o'sadi, istalgan sohada muvaffaqiyatli ishlab keta oladi. Matematika faniga qiziqish uyg'otish o'qitish metodikasi sifati va o'quv faoliyati darajasiga bog'liqdir. Har bir o'quvchi darsda faol va zavq bilan ishlashi, bilimga bo'lgan ishtiyoqning paydo bo'lishi va takomillashidan boshlang'ich nuqta sifatida foydalanishi, asosiy diqqatni o'rganishga qiziqishni chuqurlashtirishga qaratishi kerak.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuterlashtirish va kompyuter tarmoqlari negizida ta'lim jarayoni axborot bilan ta'minlash rivojlanib boradi. Natijada o'quv faoliyat jarayoni ham yangilikka muhtoj bo'lib qoldi. Innovatsion jarayonlarni o'rganish va innovatsion pedagogik muammolarni yechish ta'lim sohasida innovatsion jarayonlarning borish xususiyatlarini o'rganishdan iborat. Boshlang'ich matematika maktab matematika kursining asosi hisoblanadi. Maktab matematika kursining muhim maqsadi o'quvchilarning psixologik xususiyatlarini hisobga olgan tarzda matematik bilimlar tizimini ma'lum bir usulda berishdan iborat.

Ma'lumki, yoshlarga matematika fanini o'rgatish fanni yaxshi bilishni, o'qitish metodlaridan foydalana bilishni talab qiladi. Shuningdek, u pedagogika, psixologiya va boshqa fanlarni chuqur bilishi lozim. Bu jarayonda o'qituvchi fidoyi kasb egasi sifatida o'quvchilarning dunyoqarashini boyitishi kerak. Matematika darslarida o'rganiladigan har bir matematik xulosa qat'iylikni talab qiladi, bu esa o'z navbatida juda ko'p matematik tushuncha va qonuniyatlar bilan ifodalanadi.

Natijalar:

Mashg'ulotning asosiy maqsadi o'quvchilarning intellektual qobiliyatlarini, mustaqil tanlash va qaror qabul qilish malakalarini takomillashtirish, shuningdek zarur

bilimlarni egallashdan iborat. Matematika darslarida aqliy yuklamaning ortishi butun dars mobaynida o`quvchining faolligini va materialga bo`lgan qiziqishini oshiradi. O`qituvchi o`quvchilar tafakkurini faollashtiradigan, mustaqil bilimlarini ifodalovchi yangi faol o`qitish metod va usullaridan foydalana bilishi darkor. Matematikaga qiziqish uyg`otish o`qitish uslubining yuqori saviyasi va o`quv ishining qanchalik mahorat bilan qurilganligiga bog`liq.

Yoshlarga matematika fanini o`rgatish uchun o`qituvchi mazkur fanlarni yaxshi bilishi, o`qitish usullaridan mohirona foydalana olishi kerak. Shu bilan birga pedagogika, psixologiya va boshqa fanlarni ham chuqur bilish zarur. Bu matematika darsida aqliy yuklamani oshiradi va o`quvchini dars davomida faollik va materialga qiziqishni oshirish keraligi to`g`risida fikr yuritishga majbur qiladi. Shuning uchun o`quvchilarning tafakkurini faollashtirish, mustaqil bilimlarini ifodalash uchun o`qitishning yangi faol uslub va uslublari o`rgatiladi.

Muhokama:

Matematikadan boshlang`ich ta`lim-tarbiyaviy vazifalar nazariy bilimlar tizimi asosidagina hal qilishi mumkin. Bu ilmiy dunyoqarash, psixologiya, didaktika, matematika va matematika faning xususiyatlarini o`z ichiga oluvchi metodologik o`qitish nazariyasidan iborat. Biroq birgina nazariy bilimlarning o`zi, har qanday boshqa tayyorlanish kabi yetarli emas. O`qitishning ma`lum mohiyatini va o`qituvchilarning aqliy faoliyati saviyasi bilan ta`sirlanadigan eng oqilona usullarini tiklash va qo`llanishini bilish, darsga tayyorlanishda yoki darsning o`zida yuzaga keladigan aniq uslubiy vazifalarni hal etishda kerakdir. Tadqiqotda ilmiy farazni o`rni katta ahamiyatga ega. Butun tajribani tashkil qilish ilmiy farazni tekshirishga yo`naltiriladi. U material to`plash imkonini beradi, tadqiqotchining aniq materialda chalkashib ketishiga yo`l qo`ymaydi.

Matematika o`qitishda o`quvchilarning misol va masalalarni to`g`ri yechganligini tekshirish muhim ahamiyatga ega. Matematikadan bilimlarni tekshirishda faqat dastur talabiga yarasha u yoki bu bilimlarning o`quvchilar ongida bo`lishligini hisobga olmasdan, balki sifatini xarakterlaydigan quyidagilarni ham e`tiborga olish kerak. O`qitish metodlaridan, ta`limning yangi mazmuniga, yangi vazifalariga mos keladiganlariga ongli tanlab olish uchun oldin barcha o`qitish metodlarini tasniflashni o`rganib chiqish lozim.

Xulosa:

Xulosa o`rnida shuni aytish joizki, bugungi kun o`quvchisini hozirgi zamonning talablari asosida o`qitish kerak. Ma'lumki, yangi texnologiyalar zamonida dunyoga kelayotgan o`g`il-qizlar o`zining bir qator umumiy sifatleri bilan ajralib turadi. Zamon bilan hamqadam rivojlanib borgandagina yuqori intellektual avlodni tarbiyalash imkoniga ega bo`lamiz. O`quvchilarda matematik tafakkurni va matematik madaniyatni shakllantirishdir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Bikboyeva N.U. va boshqalar «Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi», T., «O'qituvchi», 2000.
2. Galitskiy M.A. va boshqalar «Algebra va matematik analiz kursini chuqur o'rganish» T., «O'qituvchi», 2005.
3. Alixonov S. «Matematika o'qitish metodikasi». T., «O'qituvchi» 2004.
4. Azlarov T., Monsurov X . Matematik analiz. -T.: «O'qituvchi». 2001.